

ՀՀ Ֆինանսների նախարարություն

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 36/8

15 սեպտեմբերի 2015 թ.

Քննարկվեց քաղաքացի Կարեն Պետրոսյանի 05.08.2015 թ-ի վարչական բողոքը ՀՀ ՖՆ Մաշտոցի ՀՏ պետի 08.06.2015 թ-ի թիվ 1608 որոշման դեմ:

Քաղաքացի Կարեն Պետրոսյանի վարչական բողոքում բերված փաստարկները.

ՀՀ ՖՆ Մաշտոցի հարկային տեսչության (այսուհետ նաև՝ Հարկային տեսչություն) կողմից 08.06.2015թ. կայացվել է թիվ 1608 որոշումը (այսուհետ նաև՝ Որոշում), որով որոշվել է Ա/Ձ Կարեն Պետրոսյանից գանձել 5,138,545 դրամ պարտավորության գումար:

Որոշմամբ ՀՀ քաղաքացի Կարեն Պետրոսյանին (այսուհետ նաև բողոքաբեր), անհիմն կերպով առաջադրվել են դրամական պարտավորություններ: Նման դեպքում խախտվում է իմ սահմանադրական հիմնարար իրավունքը, քանի որ ըստ այդ ահմին որոշման պետք է անտեղի գումարներ վճարվի պետական բյուջե:

Որոշման ընդունմամբ Մաշտոցի հարկային տեսչության կողմից խախտվել է «Հարկերի մասին» օրենքի 16-րդ հոդվածի 2-րդ պարբերությամբ սահմանված իրավական նորմը:

Ըստ բողոքի, Կարեն Պետրոսյանս, որպես անհատ ձեռնարկատեր, օրենքով սահմանված կարգով դադարեցրել է իր գործունեությունը դեռևս 2005թ.-ի առաջին եռամսյակի ընթացքում՝ համապատասխան դիմում ներկայացնելով իրավասու մարմիններին (մտտավորապես՝ փետրվար ամսին): Իր գործունեության դադարեցման դիմումի ներայացման պահի դրությամբ որպես անհատ ձեռնարկատեր, եկամտահարկի գծով պետության առջև որևէ պարտավորություն չի ունեցել և բոլոր պարտավորությունները կատարված են եղել: Մաշտոցի հարկային տեսչությունը Որոշման մեջ չի նշել այն կոնկրետ ամիսները, որոնց ընթացքում ենթադրաբար առաջացել է այդ եկամտահարկի պարտավորությունը:

Որոշման ընդունմամբ Մաշտոցի հարկային տեսչության կողմից խախտվել են «Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի 1-ին մասի և 11-րդ մասի իրավական նորմերի պահանջները: Միաժամանակ Մաշտոցի հարկային տեսչության կողմից սխալ է կիրառվել «Պետական տուրքի մասին» ՀՀ օրենքի 19-րդ հոդվածի 9-րդ կետի նախկինում գործող 9.3. ենթակետը:

«Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ 1-ին մասի 2-րդ կետում և 11-րդ մասի 2-րդ պարբերությունում սահմանված է՝

1. Լիցենզիայի գործողությունը կարող է դադարեցվել՝

2) լիցենզավորված գործունեություն իրականացնող իրավաբանական անձի լուծարման, անհատ ձեռնարկատիրոջ գործունեության դադարեցվելու կամ ֆիզիկական անձի մահվան դեպքերում.

11. Սույն հոդվածի առաջին մասի 2-րդ կետով նախատեսված հիմքերով լիցենզիայի գործողությունը համարվում է դադարեցված՝ լիցենզավորված իրավաբանական անձի լուծարման, անհատ ձեռնարկատիրոջ գործունեության դադարեցվելու կամ ֆիզիկական անձի մահվան օրվանից:

Ի դեպ 2005թ.-ի առաջին եռամսյակի դրությամբ գործող «Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետում և 11-րդ մասի 2-րդ պարբերությունում նույնպես սահմանված են եղել նույն իրավական նորմերը (նույն խմբագրությամբ):

«Պետական տուրքի մասին» ՀՀ օրենքի 19-րդ հոդվածի 9-րդ կետի 9.3. ենթակետում սահմանված է եղել հետևյալը՝

9.3 տվյալների փոխանցման ծառայությունների մատուցման համար տարեկան՝ Բազային տուրքի 100-ապատիկի չափով: Այնուհետև 9.3. ենթակետն ուժը կորցրել է (08.12.10 ՀՕ-242-Ն):

Այսպիսով Կարեն Պետրոսյանը, 2005թ.-ին սահմանված կարգով դիմում ներկայացնելով և հայտնելով իր կամահայտնությունը դադարեցնելու իմ գործունեությունը՝ որպես անհատ ձեռնարկատեր, արդեն իսկ դատարեցրած է ևղկ գործունեությունը: Նման պայմաններում «Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի և 11-րդ մասի 2-րդ պարբերության ուժով ինձ տրամադրված լիցենզիայի գործողությունը համարվել է արդեն դադարեցված: Հետևաբար գործողությունը դադարեցված լիցենզիայի դեպքում այլևս լիցենզիան իրավական ուժ չունի և, ըստ էության, գոյություն չունի որպես վարչական ակտ: Իրավական ուժ չունեցող և գոյություն չունեցող լիցենզիայի պայմաններում չի կարող հաշվարկվել տվյալ լիցենզիայով նախատեսված գործունեության իրականացման համար օրենքով նախատեսված տարեկան պետական տուրքի գումարը (ի դեպ ՀՀ Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովը 15.07.2015թ.-ին իմ վերաբերյալ ընդունել է N 242-Ա որոշումը, որով նախկինում իմ վերաբերյալ ընդունված 08.02.2008թ.-ի N51Ա որոշման 1-ին կետը շարադրվել է նոր խմբագրությամբ և վերախմբագրվել է ինձ տրված լիցենզիան ուժը կորցրած ճանաչելու ժամանակահատվածը: Լիցենզիան ուժը կորցրած ճանաչելու ժամանակ հանձնաժողովը կիրառել է հենց «Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետը և 11-րդ մասը: Այսինքն, նախկին անհատ ձեռնարկատեր Կարեն Պետրոսյանը, նույնիսկ, եթե ցանկանար, ամեն դեպքում չէր կարողանա շարունակել նախկինում տրամադրված լիցենզիայով նախատեսված՝ լիցենզավորման ենթակա գործունեությունը՝ տվյալների փոխանցման ծառայությունների մատուցումը, քանի որ արդեն մի կողմից իր գործունեությունն էր դադարել՝ որպես անհատ ձեռնարկատիրոջ, և մյուս կողմից էլ՝ լիցենզիան էր դադարել (կորցրել էր իր իրավական ուժը և գոյություն չունեի այլևս): Հետևաբար Մաշտոցի հարկային տեսչության կողմից, հաշվարկելով 300,000 ՀՀ դրամ պարտք պետական տուրքի գծով, խախտվել և սխալ են կիրառվել վերոնշյալ օրենքները:

Հարկ է նշել, որ եթե Մաշտոցի հարկային տեսչության կողմից, որպես լիցենզիայի համար ենթադրաբար վճարման ենթակա տարեկան տուրքի վերջին տարի, հիմք է ընդունվել 2007թ.-ի մայիսից 2008թ.-ի մայիսն ընկած ժամանակահատվածը, ապա նույնիսկ այդ դեպքում այդ վերջին տարվա համար տարեկան պետական տուրքը չպետք է հաշվարկվեր մինչև 2008թ.-ի մայիս ամիսը ընկած ժամանակահատվածի համար: Տվյալ տուրքը պետք է հաշվարկվեր մինչև առավելագույնը 08.02.2008թ.-ն, քանի որ հենց այդ ամսաթիվ է ընդունվել ՀՀ Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի N 51Ա որոշումը, որով լիցենզիան ուժը կորցրած է ճանաչվել: Իսկ Մաշտոցի հարկային տեսչությունը հիմք է ընդունել հենց այդ որոշումը:

Բացի այդ «Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 1-ին մասը 2005թ.-ի դրությամբ սահմանել է և ներկայումս էլ սահմանում է ֆիզիկական անձի կողմից լիցենզավորման ենթակա գործունեությամբ զբաղվելու եղանակը: Հոդված 7-ի համաձայն լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակներով զբաղվելու իրավունք ունեցող սուբյեկտները

1. Լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակներով զբաղվելու իրավունք ունեն իրավաբանական եւ ֆիզիկական անձինք, ինչպես նաեւ անհատ ձեռնարկատերը: Լիցենզիա ստացած ֆիզիկական անձն իրավունք ունի զբաղվել այդ բնագավառում ձեռնարկատիրական գործունեությամբ միայն որպես անհատ ձեռնարկատեր: Այսինքն,

եթե ֆիզիկական անձն այլև որպես անհատ ձեռնարկատեր հանդես չի գալիս, ապա վերջինիս օրենքը նույնիսկ արգելում է զբաղվել լիցենզավորման ենթակա գործունեությամբ:

Այն հանգամանքը, որ բողոքաբերը որպես անհատ ձեռնարկատեր գործունեությունը դադարեցնելու մասին հայտնել էմ ՀՀ պետական իրավասու մարմիններին (այդ թվում՝ Մաշտոցի Հարկային տեսչությանը) (այսուհետ նաև՝ Պետական ռեգիստրի գործակալություն): Չնայած նրան, որ նախկինում արդեն ներկայացվել է դիմում գործունեությունը դադարեցնելու (լուծարվելու/ հաշվառումից հանվելու/) վերաբերյալ, սակայն եթե հիմք ընդունենք Պետական ռեգիստրի գործակալության կողմից 29.06.2015թ.-ի պատասխանում նշած տեղեկությունը, ապա այդ դեպքում ևս հաստատվում է, որ բողոքաբերը առնվազն մինչև 01.05.2006թ.-ն արդեն Մաշտոցի հարկային տեսչությանը դիմում ներկայացրած էմ եղել իմ գործունեությունը դադարեցնելու վերաբերյալ:

«Անհատ ձեռնարկատերերի համար եկամտահարկի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների արտոնություններ սահմանելու մասին» ՀՀ օրենքի (ուժը կորցրել է 01.01.2013թ.-ից) 1-ին հոդվածից բխում է, որ Մաշտոցի հարկային տեսչությունը նախքան տվյալ օրենքն իմ նկատմամբ կիրառելը առնվազն պետք է ստուգեր իմ պարտավորությունները բյուջեի նկատմամբ և եթե վերջինս այնուամենայնիվ կիրառել է այդ օրենքն իմ նկատմամբ, ապա ստացվում է, որ Մաշտոցի հարկային տեսչությունը գտել է, որ ես որպես անհատ ձեռնարկատեր համարվում էմ միայն եկամտահարկի եւ (կամ) պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների նվազագույն գումարների վճարման հետ կապված պարտավորություններ ունեցող անհատ ձեռնարկատերեր:

Նույն օրենքի 2-րդ հոդվածի դիտարկումից պարզ է դառնում, որ դիմումների հետ անհատ ձեռնարկատերերը պարտավոր են եղել հանձնել նաև իրենց պետական գրանցման վկայականները, իսկ հարկային տեսչություններն էլ, իրենց հերթին, պարտավոր են եղել, նման դիմումների առկայության դեպքում, մինչև 01.06.2006թ.-ն անհատ ձեռնարկատերերի համապատասխան դիմումները և պետական գրանցման վկայականները ներկայացնել պետական ռեգիստրի գործակալության տարածքային ստորաբաժանումներ՝ պետական գրանցամատյանում գործունեության դադարեցման (լուծարման) մասին գրառում կատարելու համար: Այդ առթիվ բողոքաբերը 02.07.2015թ.-ին դիմում է ներկայացրել Պետական ռեգիստրի գործակալությանը և պահանջել ներկայացնել համապատասխան փաստաթղթերի պատճենները, սակայն մինչև օրս որևէ պատճեններ չի ստացել:

Այսպիսով Պետական ռեգիստրի գործակալության կողմից 29.06.2015թ.-ին տրված տեղեկանքի համաձայն արդեն իսկ առնվազն հերքվում է Մաշտոցի հարկային տեսչության 08.06.2015թ.-ի N 1608 որոշման մեջ նշված որոշ հանգամանքներ: Որոշման մեջ նշվել է, որ պետական տուրքի գծով պարտավորությունը կազմում է 5,103,000 դրամ, որն առաջացել է տվյալների փոխանցման ծառայությունների իրականացման համար տրված թիվ ՊԼ 3092 լիցենզիայի 06.05.2005թ., 17.05.2006թ., 17.05.2007թ. հաշվարկներից: Որոշման մեջ 17.05.2006թ.-ի, 17.05.2007թ.-ի նշումը նշանակել է, որ իբրև առկա է եղել պետական տուրքի գծով պարտավորություն հետևյալ ժամանակահատվածների համար՝ 17.05.2006թ.-17.05.2007թ.-ն ընկած մեկ տարվա ժամանակահատվածի համար, և 17.05.2007թ.-17.05.2008թ.-ն ընկած մեկ տարվա ժամանակահատվածի համար: Սակայն Ա/Ձ-ի համար եկամտահարկի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների արտոնություններ սահմանելու մասին ՀՀ օրենքի կիրառելը արդեն իսկ հաստատում է առնվազն հետևյալ փաստերը՝

բողոքաբերի կողմից առնվազն գոնե Մաշտոցի հարկային տեսչությանը գործունեությունը դադարեցնելու (լուծարվելու /հաշվառումից հանվելու/) վերաբերյալ գրավոր դիմում ներկայացվել է և նշված դիմումը ներկայացվել է առնվազն մինչև 01.05.2006թ.-ն (մինչև Մաշտոցի հարկային տեսչության վկայակոչած տարեկան ամսաթվի սկզբի՝ 17.05.2006թ.-ի, լրանալը):

2006թ.-ի հունվարի 1-ից հետո բողոքաբերի նկատմամբ որևէ վարույթ չի հարուցվել ապօրինի ձեռնարկատիրությամբ զբաղվելու համար: Այս հանգամանքն իր հերթին կարող է հաստատել, որ 01.05.2006թ.-ից առաջ բողոքաբերն իր համապատասխան դիմումը ներկայացրած է եղել առնվազն մինչև 2006թ.-ի հունվարի 1-ը: Նշված դիմումի հետ ներկայացված է եղել նաև անհատ ձեռնարկատերի պետական գրանցման վկայականի բնօրինակը: Այսինքն, Մաշտոցի հարկային տեսչության կողմից որոշմամբ նշված իբրև թե 3 տարվա պետական տուրքի պարտքից առնվազն 2 տարվա պարտքի առկայությունն արդեն իսկ հերքվում է հենց վարչական մարմինների հայտնած տեղեկություններով:

2005-2006թ.-ի դրությամբ գործող Իրավաբանական անձանց պետական գրանցման մասին ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածի 5-րդ և 6-րդ մասերով սահմանված դիտարկումից պարզ է դառնում, որ, եթե Պետական ռեգիստրի գործակալությունը կատարել է նախկինում անհատ ձեռնարկատեր Կարեն Պատրոսյանի գործունեության դադարման գրառում, ապա դա անվազն նշանակել է որ որպես անհատ ձեռնարկատերոջ գործունեության դադարման գրառման (հաշվառումից հանման) գործողությունը կատարվելուց առաջ արդեն իսկ ստուգվել են պետության առջև բողոքաբերի հարկային պարտավորությունները և ներկայացվել է նման պարտավորությունների բացակայությունը հավաստող տեղեկանք կամ նման տեղեկանք չի ներկայացվել, սակայն ամեն դեպքում պետության կողմից օրենքի ուժով պետք է համարվեր հարկային պարտավորությունների բացակայությունը:

Մաշտոցի հարկային տեսչության կողմից ուղղված 24.06.2015թ.-ի N 8763 գրավոր պատասխանում նշվել է, որ իբր տվյալների փոխանցման ծառայությունների թիվ ՊԼ 3092 լիցենզիայի գործողությունը կասեցվել է 06.05.2005թ.-ից համաձայն Պետական տուրքի մասին օրենքի 6.1 հոդվածի 2-րդ կետի: Այնուհետ մեջ է բերվել նշված հոդվածի 2-րդ մասը: Սակայն Մաշտոցի հարկային տեսչությունը անփույթ է գտնվել և ուշադրություն չի դարձրել այն փաստի վրա, որ Պետական տուրքի մասին օրենքի 6.1 հոդվածն ընդհանրապես ընդունված չի եղել 06.05.2005թ.-ի դրությամբ: Նշված հոդվածը ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից լրացվել է միայն 15.12.2005թ.-ին: Փաստորեն Մաշտոցի հարկային տեսչությունը փորձել է 06.05.2005թ.-ի ժամանակահատվածում կիրառել օրենքի մի այնպիսի դրույթ, որն այդ ժամանակ գոյություն չի ունեցել, ընդունված չի եղել և չի գործել: Բացի այդ լիցենզիան երբեք կասեցված չի եղել, դա ընդհանրապես հարկային մարմնի անհիմն հայտարարությունն է, որով Մաշտոցի հարկային տեսչությունը փորձել է ամեն գնով որևէ հնար գտնել և հիմնավորել պետական բյուջեի նկատմամբ պարտավորությունների առկայության հանգամանքը:

Մաշտոցի հարկային տեսչությունը իր 24.06.2015թ.-ի N 8763 գրավոր պատասխանում նշելով, թե իբր տրված տվյալների փոխանցման ծառայությունների թիվ ՊԼ 3092 լիցենզիայի գործողությունը կասեցվել է 06.05.2005թ.-ից ժխտում է նաև հարցման համաձայն ՀՀ Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովից ստացված 17.07.2015թ.-ի N ՍԱ-1561ի գրությամբ նշվածը, որ Անհատ ձեռնարկատեր Կարեն Պատրոսյանի անհատական գործը՝ որպես գործող լիցենզիա, ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության կողմից հանձնաժողովին է փոխանցվել 2006թ.-ին: Նշված է նաև, որ փոխանցված անհատական գործում նշված լիցենզիայի կասեցման վերաբերյալ որևէ փաստաթուղթ կամ գրառում առկա չէ :

Անդրադառնալով այն տեղեկությանը, որ որպես անհատ ձեռնարկատեր բողոքաբերը գործունեությունը դադարեցնելու (լուծարվելու /հաշվառումից հանվելու/) դիմում ներկայացրել է դեռևս 2005թ.-ի առաջին եռամսյանի ընթացքում (մոտավորապես փետրվար ամսվա ընթացքում), հարկ է հայտնել, որ չնայած այն հանգամանքին, որ Պետական ռեգիստրի գործակալության 29.06.2015թ.-ի գրավոր պատասխանում նշված է, որ անհատ ձեռնարկատեր Կարեն Պետրոսյանը հաշվառումից հանվել է 12.10.2006թ.-ին, ամեն դեպքում բողոքաբերը պետք է համարվեր հաշվառումից հանված արդեն դեռևս 2005թ.-ին՝ իր կողմից դիմումի ներկայացման ամսաթվից հաշված մեկ ամիս հետո՝ համաձայն 31.12.2004թ.-ին ուժի մեջ մտած Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին ՀՀ օրենքի 48-րդ, 46-րդ հոդվածների:

Մաշտոցի հարկային տեսչությունն ուշադրություն չի դարձրել նաև այն էական հանգամանքի վրա, որ դեռևս 04.11.2004թ.-ին ՀՀ կառավարության կողմից ընունված «Արմենթել» ՀՁ» փակ բաժնետիրական ընկերության թիվ 60 լիցենզիայի վերախմբագրված և լրացված տարբերակը հաստատելու մասին՝ N 1465-Ն որոշման համաձայն «Արմենթել» ՓԲԸ-ին տրվել է բացառիկ իրավունք Հայաստանի Հանրապետության տարածքում (ինտերնետ կապի միջոցով ձայնի փոխանցման ոլորտում):

ՀՀ կառավարության 04.11.2004թ.-ի N 1465-Ն որոշման հավելվածի համապատասխան կետերի դիտարկումից պարզ է դառնում, որ տվյալ որոշման ուժի մեջ մտնելու ժամանակահատվածից սկսած (2004թ. նոյմբեր) թիվ 60-րդ լիցենզիայի լիցենզառու «Արմենթել» ՓԲԸ-ին տրվել է, ըստ էության, մենաշնորհային, բացառիկ իրավունք Հայաստանի Հանրապետության տարածքում մատուցելու որոշ տեսակի ծառայություններ (այդ թվում՝ 5.Ա.1. կետի ը) ենթակետով նախատեսված ձայնի փոխանցում հանրային Ինտերնետի միջոցով վարձի դիմաց ծառայությունը): Իսկ նշված ծառայությունը հենց այն ծառայությունն է, որը ժամանակին որպես անհատ ձեռնարկատեր բողոքաբերը նախատեսել է իրականացնել՝ 17.05.2004թ.-ին ստանալով Տվյալների փոխանցման ծառայությունների մատուցման թիվ ՊԼ 3092 լիցենզիան:

ՀՀ կառավարության 04.11.2004թ.-ի N 1465-Ն որոշմամբ «Արմենթել» ՓԲԸ-ին տրված ձայնի փոխանցում հանրային Ինտերնետի միջոցով վարձի դիմաց ծառայության մատուցման համար բացառիկ իրավունքի մենաշնորհային բնույթը հաստատվել է նաև ՀՀ դատական պրակտիկայում (թիվ 3-1823 (ՏԴ) քաղաքացիական գործով 26.10.2006թ.-ին ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի որոշում): Վճռաբեկ դատարանի 26.10.2006թ.-ի որոշման տեքստը):

ՀՀ Վճռաբեկ դատարանն, ըստ էության, համարել է, որ օրենքով արգելված գործունեություն է իրականացվել պատասխանող ընկերության կողմից: Ի դեպ Լիցենզավորման մասին ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 4-րդ մասում սահմանված է եղել և ներկայումս էլ սահմանված է, որ լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակներով զբաղվելու իրավունք ունեցող անհատ ձեռնարկատերն իրավունք ունի զբաղվել լիցենզավորման ենթակա գործունեության բոլոր տեսակներով, եթե դա արգելված չէ օրենքով: Այսինքն ստացվում է, որ ՀՀ հարկային մարմինների կողմից ՀՀ կառավարության 04.11.2004թ.-ի N 1465-Ն որոշման ընդունումից հետո տվյալների փոխանցման լիցենզիա ունեցող անձանց կողմից ձայնի փոխանցման ծառայությունների մատուցումը հանրային Ինտերնետի միջոցով որակվել է, որպես ապօրինի գործունեություն և հաստատվել է «Արմենթել» ՓԲԸ-ին տրված 'ձայնի փոխանցում հանրային Ինտերնետի միջոցով վարձի դիմաց' ծառայության մատուցման համար բացառիկ իրավունքի մենաշնորհային բնույթը: Դա իր հերթին վերահաստատում է սույն բողոքում նշված այն փաստարկը, որ սկսած 2004թ.-ի նոյմբերից բողոքաբերը այլևս չէի էլ կարող (իրավունք չունեի) իրականացնել իրեն տրված լիցենզիայով նախատեսված

գործունեությունը՝ նույնիսկ եթե շատ ցանկանար այդ անել: Սա է պատճառը, որ 2005թ.-ի առաջին եռամսյակում հարկադրված արդեն պաշտոնական մակարդակով դադարեցրել է իր գործունեությունը՝ որպես անհատ ձեռնարկատեր՝ այդ մասին ներկայացնելով համապատասխան դիմումներ: Ստացվում է նաև, որ ՀՀ հարկային մարմինները մի կողմից անձանցից պահանջում են, որպեսզի վերջիններս չիրականացնեն համապատասխան գործունեությունը, սակայն մյուս կողմից պահանջում են, որպեսզի անձը վճարի պետական տուրք համապատասխան գործենության իրականացման համար: Նման վարքագիծը չի կարող ընդունելի լինել:

Վերադաս վարչական մարմին (ՀՀ Ֆինանսների նախարարությանը) հայտնվում է նաև, որ Մաշտոցի հարկային տեսչության կողմից՝ ի պատասխան 17.07.2015թ.-ին իմ ներկայացված դիմումի, 21.07.2015թ.-ին ներկայացվել է գրավոր պատասխան (պատճենը կից ներկայացվում է), որում նշվել է, որ հնարավոր չէ տրամադրել վերոնշյալ դիմումում նշված համապատասխան փաստաթղթերը, քանի որ Ա/Ձ Կարեն Պետրոսյանի /27839676/ հարկային գործը 2013թ. ին արխիվացվել է ՀՀ ՖՆ կողմից: Տրամաբանական հարց է ծագում այն մասին, թե ի՞նչպես և ի՞նչ փաստաթղթերի հիման վրա է Մաշտոցի հարկային տեսչությունը սույն թվականին իմ նկատմամբ վարչական վարույթ հարուցել և կայացրել որոշումը այն պայմաններում, երբ բողոքաբերին վերաբերված հարկային գործի բոլոր փաստաթղթերը դեռևս 2013թ.-ին արխիվացված են եղել ՀՀ Ֆինանսների նախարարության կողմից: Այսինքն, այս մասով ևս Մաշտոցի հարկային տեսչության 08.06.2015թ.-ի թիվ 1608 որոշումն ընդունվել է օրենքի խախտմամբ:

Որոշման ընդունմամբ խախտվել է նաև «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 19-րդ հոդվածի իրավական նորմը, ինչպես նաև խախտվել են «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 55-րդ և 57-րդ հոդվածների իրավական նորմերը, ինչպես նաև 88-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 1.1. կետի ա. ենթակետի իրավական նորմը:

Մաշտոցի հարկային տեսչության կողմից 08.06.2015թ.-ի թիվ 1608 որոշման ընդունումից հետո ներկայացվել են մի շարք դիմումներ, որոնցից մեծ մասին մինչև օրս պատասխան չի ստացվել: Սակայն դիմումներից մեկի քննության արդյունքում Մաշտոցի հարկային տեսչությունը ավելի ուշադիր է ուսումնասիրել փաստական հանգամանքներն ու կատարել է վերահաշվարկ: Արդյունքում Մաշտոցի հարկային տեսչությունը 14.07.2015թ.-ին տրամադրել է Մնացորդների վերաբերյալ տեղեկանք 14.07.2015թ.-ի դրությամբ, որում այս անգամ նշված է, թե իբր բողոքաբերի պարտքը պետական տուրքի գծով կազմում է ընդամենը 1,937,500 ՀՀ դրամ: Սակայն զարմանալի պատճառներով Մաշտոցի հարկային տեսչության կողմից չի կատարվել 08.06.2015թ.-ի թիվ 1608 որոշման գոնե մասնակի փոփոխություն և ստացվում է, որ այս պահի դրությամբ նշված որոշումն ուժի մեջ է և ենթակա է կատարման:

Հիմք ընդնունելով վերոնշյալ հանգամանքները, իրավական նորմերը և հիմնավորումները և ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 69-րդ և 70-րդ հոդվածների նորմերով բողոքաբերը խնդրում է անվավեր ճանաչել ՀՀ ՖՆ Մաշտոցի հարկային տեսչության կողմից 08.06.2015թ.-ին կայացված թիվ 1608 որոշումը:

ՀՀ Ֆինանսների նախարարության հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ՖՆ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ՖՆ Մաշտոցի ՀՏ պետը, քննարկելով Ա/Ձ Կարեն Պետրոսյանի վերաբերյալ վարչական վարույթի նյութերը պարզել է, որ 08.06.2015 թ-ի դրությամբ նրա չկատարված հարկային պարտավորությունները կազմում են 5.138.545 դրամ, որից պետական տուրք 5.103.100 դրամ, որն առաջացել է տվյալների փոխանցման ծառայությունների իրականացման համար տրված թիվ ՊԼ 3092 լիցենզիայի 06.05.2005թ., 17.05.2006թ., 17.05.2007թ. հաշվարկներից, եկամտահարկ՝ 35.445 դրամ, որն առաջացել է 2005 թ-ի տարեկան հաշվարկի հիման վրա: Արդյունքում, ղեկավարվելով «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 29.1 հոդվածի և «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 55-րդ, 56-րդ, 58-րդ, 88-րդ հոդվածների դրույթներով ՀՀ ՖՆ Մաշտոցի ՀՏ պետի կողմից 08.06.2015 թ-ին ընդունվել է թիվ 1608 որոշումը Ա/Ձ Կարեն Պետրոսյանից 5.138.545 դրամ պարտավորության գումար գանձելու վերաբերյալ:

Սույն գործում առկա ապացույցների և փաստական հանգամանքների բազմակողմանի ու հանգամանալից ուսումնասիրության արդյունքում Հանձնաժողովը եկավ եզրակացության, որ ՀՀ ՖՆ Մաշտոցի ՀՏ պետի 08.06.2015 թ-ի թիվ 1608 որոշմամբ գանձման առաջադրված պարտավորությունները ենթակա են վերահաշվարկման:

Որոշմամբ գանձման առաջադրված պարտավորությունների վերահաշվարկման ժամանակ անհրաժեշտ է ղեկավարվել ստորև բերված հետևյալ իրավանորմների դրույթներով, ինչպես նաև՝ փաստական հանգամանքներով.

1. «Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի համապատասխան լիցենզավորված գործունեություն իրականացնող իրավաբանական անձի լուծարման, անհատ ձեռնարկատիրոջ գործունեության դադարեցվելու կամ ֆիզիկական անձի մահվան դեպքերում, իսկ նույն հոդվածի 7-րդ մասի համապատասխան նույն հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով նախատեսված հիմքերով լիցենզիայի գործողությունը դադարեցվում է լիցենզավորող մարմնի որոշմամբ:

Ա/Ձ Կարեն Պետրոսյանին 17.05.2004 թ-ին անժամկետ տրված «Տվյալների փոխանցման ծառայությունների մատուցման» NՊԼ-3092 լիցենզիան օրենքի նշված դրույթի համապատասխան ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի (լիցենզավորող լիազորված մարմնի) 15.06.2015թ. N242Ա որոշմամբ ուժը կորցրած է ճանաչվել 12.10.2006թ.-ից:

2. «Պետական տուրքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՕ-11-Ն օրենքն ուժի մեջ է մտել 28.01.2006թ.-ից:

1) Նշված օրենքով փոփոխություն է կատարվել «Պետական տուրքի մասին» ՀՀ օրենքի 34-րդ հոդվածում, ինչի համապատասխան նույն օրենքով սահմանված տարեկան հերթական պետական տուրքի վճարումը յուրաքանչյուր առաջիկա տարվա համար կատարվում է մինչև առաջիկա տարին սկսելը՝ լիազոր մարմնի կողմից տարեկան պետական տուրքի գանձման օբյեկտ հանդիսացող ծառայությունների մատուցման կամ գործողությունների կատարման արդյունքում փաստաթղթերի (իրավունքների, թույլտվությունների, արտոնագրերի, լիցենզիաների) վրա նշված փաստաթղթերի (իրավունքների, թույլտվությունների, արտոնագրերի, լիցենզիաների) տրման ամսաթվից ոչ ուշ:

Մինչ վերոհիշյալ փոփոխությունը «Պետական տուրքի մասին» ՀՀ գործող օրենքի համապատասխան նույն օրենքով սահմանված տարեկան պետական տուրքերի վճարումը յուրաքանչյուր տարվա համար կատարվում էր մեկ տարվա ընթացքում՝ մինչև առաջին անգամ կատարված վճարման օրը, եթե սույն օրենքով այլ կարգ սահմանված չէ:

2) Ա/Ձ Կարեն Պետրոսյանի NՊԼ-3092 լիցենզիան ուժը կորցնելու օրվա (12.10.2006թ.) դրությամբ «Պետական տուրքի մասին» ՀՀ օրենքի գործող խմբագրության համապատասխան գործել է տարեկան պետական տուրքի վճարման պարտավորության դադարման վերաբերյալ 6.1-րդ հոդվածը, ըստ որի 1-ին մասի 2-րդ կետի համապատասխան՝ անկախ նույն օրենքի 6 հոդվածում նշված դրույթներից՝ ֆիզիկական անձանց և կազմակերպությունների հերթական տարեկան պետական տուրքի վճարման պարտավորությունը դադարում է՝ մինչև հերթական տարեկան պետական տուրքի վճարման համար նույն օրենքով սահմանված ժամկետի վերջին օրը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով լիազոր մարմնի կողմից տարեկան պետական տուրքի գանձման օբյեկտ հանդիսացող ծառայությունների մատուցման կամ գործողությունների կատարման արդյունքում տրված փաստաթղթերի (իրավունքների, թույլտվությունների, արտոնագրերի, լիցենզիաների) գործողության դադարեցման (ուժը կորցրած ճանաչվելու) դեպքում:

3) ՀՕ-11-Ն օրենքով «Պետական տուրքի մասին» ՀՀ գործող օրենքի 35-րդ հոդվածը լրացվել է նոր մասով, որի համապատասխան լիցենզիաների, արտոնագրերի և թույլտվությունների համար Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված գործողության ժամկետներից շուտ դրանց գործողության դադարեցման դեպքում դադարեցման օրվանից, լիցենզավորված անձի դիմումի հիման վրա լիցենզիայի դադարեցման դեպքում դիմումի ներկայացման (դիմումում դադարեցման ավելի ուշ ժամկետ նշված լինելու դեպքում՝ այդ օրվանից, իսկ դիմումում ավելի վաղ ժամկետ, քան դիմումի ներկայացման օրը նշված լինելու դեպքում՝ դիմումի ներկայացման օրվանից) օրվանից, եթե այդ դիմումը հետագայում բավարարվել է, իսկ սույն օրենքի 6.1-րդ հոդվածի առաջին մասի 4-րդ կետով սահմանված դեպքում համապատասխան օրենքն ուժի մեջ մտնելու օրվանից սկսած նախկինում չվճարված հերթական տարեկան պետական տուրքերի վճարման համար սույն օրենքով սահմանված ժամկետներում վճարումը չկատարելու համար ժամկետանց օրերի տույժեր չեն հաշվարկվում:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով հանձնաժողովը

ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

1. Չեղյալ համարել ՀՀ ՖՆ Մաշտոցի ՀՏ պետի 08.06.2015 թ-ի թիվ 1608 որոշումը:
2. ՀՀ ՖՆ Մաշտոցի ՀՏ պետին՝

Կարեն Պետրոսյանի վերաբերյալ կայացնել հարկ վճարողից ժամանակին չվճարված հարկային պարտավորությունների գծով վճարման ենթակա գումարը գանձելու մասին նոր որոշում՝ հիմք ընդունելով սույն որոշման Հանձնաժողովի եզրակացությունը բաժնում բերված փաստարկները և վերլուծությունը:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ